

ASOCIACIÓN ITÍNERA,
VOLUNTARIOS EN SAÚDE MENTAL

MEMORIA
Actividade de voluntariado
Xaneiro - Decembro 2012

Data de constitución: 10 de marzo 2005. CIF: G- 15983570

Rexistro Central de Asociacións da Comunidade Autónoma, nº: 2005/008577/1 (SC)

Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria (Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar), nº: O-387

Rexistro de Entidades prestadoras de servizos sociais (Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar), nº: AS-1944

Rexistro municipal de Asociacións, nº: 399 (Concello de Santiago)

1. Presentación

- 1.1. Antecedentes**
- 1.2. Poboación que atende**
- 1.3. Obxectivos**
- 1.4. Liñas de actuación**
- 1.5 Estructura**

2. Programas xaneiro- setembro 2012

- 2.1. Programa Ágora**
- 2.2. Programa Hefestos**
- 2.3. Programa Hermes**
- 2.4. Programa LAR**
- 2.5. Programa Heracles**

1. PRESENTACIÓN

1.1. ANTECEDENTES

ITÍNERA naceu en Santiago de Compostela por iniciativa dun grupo de persoas que desenvolveron programas de voluntariado no Hospital Psiquiátrico de Conxo dende o ano 1993. Constitúese en marzo do 2005 como Asociación co ánimo de transcender o Hospital e prestar atención sobre todo a persoas que, estando na comunidade precisan unha rede activa de xente que lle procure protección e apoio.

1.2. POBOACIÓN A QUE ATENDE

Persoas que padecen algunha forma de Trastorno Mental Severo (esquizofrenia, cadros esquizoafectivos, trastorno bipolar...) e que, como consecuencia directa da mesma presentan discapacidade funcional, dificultades adaptativas, malestar subxectivo, illamento, marxinación e estigma social. O seu manexo para a familia e amigos é moi complexo e os síntomas alteran a vida familiar.

Cando carecen de apoio familiar e dos sistemas de protección social desembocan na marxinación e na pobreza.

1.3. OBXECTIVOS

- 1.Ofrecer oportunidades, no ámbito do ocio, educativo, e da ocupación, ás que non teñen acceso debido a discapacidade se non contan con apoio específico. (principio de igualdade de oportunidades).
- 2.Favorecer un mellor funcionamento, participación social e calidade de vida.
- 3.Conectar aos usuarios coa oferta de actividades dirixidas á poboación xeral, actuando como mediadores.
- 4.Constituír unha célula dentro do tecido social que contribúa a substituír as actitudes de rexeitamento polas de tolerancia e comprensión (loita contra as barreiras ambientais).
- 5.Apoio a os cuidadores primarios (familiares).

1.4. LIÑAS DE ACTUACIÓN

- 1.Modificación do entorno microsocioal de convivencia. Crear oportunidades de integración e socialización con apoio dos voluntarios sociais. Tódolos programas que foron encamiñados a tal fin.
- 2.Lograr vínculos afectivos persoais cos pacientes que os motiven a asistir e participar. A maior dificultade é precisamente lograr que participen. O programa AMIGOS que é transversal a tódolos demais busca precisamente iso.
- 3.Coordinación cos servizos sociosanitarios públicos, coas asociacións de familiares e afectados, con asociacións de índole cultural, deportivo, para crear unha rede de relacións dos recursos formais e informais que proporcione verdadeira protección e apoio a estes pacientes .

1.5 ESTRUCTURA

A. Xunta directiva

PRESIDENTA: Mª Asunción Soneira Soneira

VICEPRESIDENTA: Consuelo Meijomence Zobra

SECRETARIO: M^a del Carmen López Seoane

TESOUREIRO: Jaime Fraga Ares.
 VOGAIS: M^a del Carmen de la Torre Fernández
 Dolores Fernández Martínez

B. Persoas contratadas

Carlos Martínez Uzal, coordinador da Asociación desde o 1 de agosto de 2006.
 Tamara Vedo Rodríguez, Traballadora Social contratada a tempo parcial
 Esperanza Rodríguez Martínez, Psicóloga contratada a tempo parcial.

C. Voluntarios

Número de voluntarios: 40.

Ano 2012	
Número Voluntarios	40
Número Voluntarios Universidad	12
Número Voluntarios captación directa	28
Número horas semanales de acción voluntaria	146
Media de horas dedicadas semanalmente	3,4 horas
Moda	3 horas

Número de horas adicadas	Número voluntarios
2	16
3	12
4	2
5	4
6	3
8	4
TOTAL HORAS: 146	TOTAL VOLUNTARIOS:40

D. Usuarios

Relación de usuarios por programas:

13 usuarios	Participaron entre 4 -8 programas
49 usuarios	Participaron entre 2-3 programas
57 usuarios	Participaron en 1 programa
18 usuarios	Participaron menos de 3 veces en calquer programa
Total Usuarios: 137	

Unha porcentaxe considerable dos usuarios que acuden á un só programa ven constituído por persoas ingresadas no Hospital Psiquiátrico.

E.-Socios

Persoas asociadas:177

2. PROGRAMAS 2012

1. PROGRAMA ACADEMIA ÁGORA.

O Programa “Ágora” consiste na creación dun centro de estudos para completar a formación académica e cultural dos usuarios que, pola irrupción da enfermidade, non puideron continuar os seus estudos ou, nalgún caso, non tiveron acceso a eles. Tamén se imparten obradoiros de actividades de vida diaria e de habilidades sociais. Está orientado a unha mellor capacitación para o emprego. O inmobile onde se desenvolve esta actividade está na rúa da República Argentina, 22-5º esquerda de Santiago.

No 2011 leváronse a cabo as diferentes actividades e cursos:

1.1- GRUPO DE APOIO Ó ESTUDIO. Clases de apoio para conseguir principalmente o graduado escolar ou outro título académico

Horario: Luns a Venres de 11 a 13 h.

Número de Alumnos : 14

1.2- ESCOLA DE IDIOMAS. Impartíronse clases de inglés e francés en niveles de iniciación e medio.

Inglés Horario: Martes de 11 a 13 h.

Número de Alumnos : 36

Francés Horario: Mércores de 17 a 18.30 h.

Número de Alumnos : 4

Mantense unha aula de inglés no Hospital Psiquiátrico de Conxo con 12 participantes que se imparte os martes de 18 á 18:45.

1.3- HABILIDADES XURÍDICAS E ADMINISTRATIVAS. Introducción ó mundo do dereito, onde se atende especialmente ás cuestións xurídicas relacionadas co ámbito da saúde mental (incapacitacións, tutelas, curatelas...) có obxectivo de que sexan coñecedoras dos seus dereitos. No aspecto administrativo se lles instrúe no manexo dos seus deberes coas distintas administracións e tamén nos seus dereitos como consumidores e usuarios de todo tipo de servizos.

Horario: Martes de 16.30 a 18.00

Número de Alumnos: 6

1.4- DESENVOLVEMENTO CULTURAL. Creación de grupos de lectura e obradoiros de escritura e Iniciación ó cine.

Clube de lectura:

Horario: Venres de 11 a 12.30 h

Número de participantes: 16

Iniciación ó cine:

Horario: Xoves 16.30h. 19.30 h

Número de Alumnos: 23.

1.5- ANÁLISE CRÍTICO E DEBATE. Os usuarios traballan semanalmente sobre un tema de actualidade, sobre o cal investigan, sendo o seu material de traballo os xornais, revistas especializadas e internet. Cada un debe estudar un aspecto diferente da noticia en cuestión, que se pon en común e se debate na clase seguinte. Require moito tempo e esforzo dos usuarios, entre semana adican un día aparte para investigar por separado e outro para por en común có seu grupo a información acadada para levar os seus argumentos preparados para o debate do martes.

Horario: Martes de 18.30 a 20.00

Número de alumnos :26

1.6- EQUIPO DE REDACCIÓN. Os usuarios desenvolven as súas habilidades literarias, fotográficas e de deseño na edición dos novos números do B.O.I , a revista da Asociación que serve para promocionar tanto as actividades da asociación como os diversos talentos dos seus participantes.

Horario: Luns de 18.30 a 20.00

Número de participantes: 8

1.7- VISITAS CULTURAI. Regularmente organizasen visitas guiadas a museos da cidade e acúdense a diversos eventos culturais da cidade. Tamén se realizan visitas a outros lugares de interese, natural, cultural ou histórico da nosa comunidade.

Número de visitas: 1 fin de semana ó mes

Número de usuarios: 6 por visita.

1.8.-PROGRAMA TEATRAL PARA Ó HOSPITAL PSIQUIÁTRICO DE CONXO

Participan entre 10-15 pacientes, ensayan no ximnasio e “escaleiras de marmol do Hospital” os martes e xoves de 16:30 á 18:00.

O día 7 xullo representarán a tempestad na Sala Nasa en Santiago de Compostela.

Número de participantes: 15.

1.9- INFORMÁTICA. O seu obxectivo é introducir ós alumnos no eido das novas tecnoloxías. Tódolos alumnos deste programa aprenden a utilizar correctamente un ordenador ó final do mesmo.

Impártense en tres niveis: Iniciación á informática, Ofimática básica (Word e Excell) e Internet.

O nivel de iniciación é o que requiren os alumnos ingresados no hospital Psiquiátrico de Conxo namentres que, o manexo de programas máis complexos como ofimática ou creación de webs correspóndese máis cos coñecementos e

intereses do resto de alumnos.

MÉRCORES	XOVES
10:00 a 10:45 (AURELIO AGUIRRE)	10:00 a 10:45 (AURELIO AGUIRRE)
11:00 a 11:45 (FONTIÑAS)	11:00 a 11:45 (FONTIÑAS)
17:00 a 17:45 18:00 a 18:45 (HOSPITAL PSIQUIÁTRICO)	17:00 a 17:45 18:00 a 18:45 (HOSPITAL PSIQUIÁTRICO)

Número Usuarios: 40

1.10- ARTES PLÁSTICAS

Descrición da actividade:

Coñecer diversas técnicas e procedimentos da plástica ó longo da historia da arte. Experimentación co debuxo técnico, modelado con barro e pintura, así como iniciación ao gravado, ao modelismo e á fotografía.

Lugar e horario de realización: A actividade realizase na Aula 2 do Centro sociocultural de Fontiñas, do Concello de Santiago en horario de 9.00 a 11.00, tódolos xoves.

ARTES PLÁSTICAS	
Número Usuarios	12
Número Voluntarios	2
Horas Semanales Compartidas	3

2. PROGRAMA HEFESTOS para o desenvolvemento de capacidades prelaborais .

2.1 Programa medioambiental

Descrición da actividade:

Consiste na formación de grupos de traballo, de voluntarios. Os voluntarios son tanto os *voluntarios* en sentido estricto, como os propios afectados. É a mellor forma de integración. Os usuarios acadan o valioso rol de voluntarios e experimentan o sentimento de ser útil á comunidade.

Obxectivos:

- Integración social dos enfermos mentais: xerar un sentimento de pertenza a un grupo e de ser útil a comunidade.
- Incrementar as oportunidades de socialización e dinamización dos pacientes.
- Incremento de habilidades sociais: asistencia, puntualidade, relacións cooperadoras co grupo, distinguir roupa de traballo e da de paseo, etc.
- Educación medioambiental e respecto os valores ecolóxicos.

Lugar e horario de realización: No antigo cemiterio Hospital Psiquiátrico de Conxo, clausurado fai anos, e nas proximidades da Casa Rectoral de Merza no concello de Vila de Cruces. Os mercores de 4:30 á 6 :30 da tarde.

MEDIOAMBIENTAL	
Número Usuarios	18
Número Voluntarios	6
Horas Semanales Compartidas	3

3. PROGRAMA HERMES para desenvolvemento de actividades de ocio e tempo libre

3.1 Fútbol

Obxectivos:

- Incrementa-las relacións interpersoais.
- Incrementa-la rede social informal fora da familia e equipos sanitarios.
- Aumentala capacidade de traballo en equipo (compañeirismo, deportividade, solidariedade...)
- Cubri-lo tempo libre cunha actividade de ocio.
- Incrementa-la súa integración e participación social.

FÚTBOL	
Número Usuarios	16
Número Voluntarios	8
Horas Semanales Compartidas	3

3.2 Programa AMIGOS

Descrición

É un programa de creación de rede social para persoas que carecen dela como

consecuencia do aillamento producido pola súa enfermidade.

Ós usuarios solicitantes preséntaselles un ou dous voluntarios para que fagan de mediadores sociais e conecten ós participantes con outras actividades da asociación có fin de crear pandillas ou disfruten de ambientes máis normalizados e desinstitucionalizados (cafeterias, cine, paseos...).

Obxectivos:

- Crear vinculos favorecedores do benestar persoal
- Aumentar a rede social dos usuarios.
- Actuar como mediadores cara ambientes máis normalizados.
- Incrementar o apoio emocional e instumental percibido.
- Incrementar a súa autoestima e calidade de vida.

Avaliación:

- Percíbese gran satisfacción por parte dos usuarios que xa empezan a conformar as súas propias redes sociais sen necesidade dos voluntarios mediadores.
- A creación de rede social para os usuarios da nosa asociación é un feito fácilmente constatable.
- Esta rede social conta co papel dos voluntarios como elemento dinamizador, sen embargo nos últimos anos observamos que as relacións que mellor funcionan son aquelas que se crean nas distintas actividades. Xa que a rede social dos participantes non só crece en número, senon que acada permanencia no tempo.

Amigos	
Número Usuarios solicitantes	10
Número Voluntarios	8
Horas Semanales Compartidas	3

3.3 Programa de Respiro Familiar

Denominado tamén como Xornadas Activas de fin de semán. Os sábados e domingos un grupo de rapaces acude á Casa Rectoral de Merza no concello de Vila de Cruces nun exercicio de convivencia. Disfrutamos desta casa rectoral desde xuño 2005 en que nos foi cedida, en precario, polo Obispado de Lugo.

O último día adícase ó sendeirismo e a excursións programadas a lugares de interese histórico ou cultural así como as distintas romerías populares ou exposicións da comarca que nos axuden a coñecer mellor ós noso país.

Obxectivos:

- Incrementa-las relacións interpersoais .
- Incrementa-la rede social informal fora da familia e dos equipos sanitarios.
- Aumenta-la capacidade de traballo en equipo (compañeirismo, distribución de traballos domésticos, solidariedade...)
- Respiro para as familias.
- Incrementa-la percepción de benestar e de goce a través do sentimento de pertenza ao grupo e actividades na natureza.

Xornadas Merza	
Número Usuarios	70
Número Voluntarios	15
Horas quincenales Compartidas	30

3.4 Campamentos de verán temáticos

CAMPAMENTO: XOGOS POPULARES

Data: Neste ano 2012 organizaronse 3 campamentos de verán entre os días 4 e 20 de agosto

Lugar: Santa María de Merza no Concello de Vila de Cruces

Contido: Xornadas adicadas ós xogos populares e ás andainas en colaboración coas Asociacións Xaruma Escola de Ocio e tempo libre e Andaina Pro Saúde Mental.

Participantes: 30.

Voluntarios: 6.

Técnicos: 5.

As colaboracións xa tradicionais coa asociación Xaruma víronse ampliadas este ano coa apertura dos campamentos a outras asociacións como Andaina ou ASDAN. A interacción entre os usuarios das distintas entidades foi tal que semellaban pertencer a mesma entidade.

4. PROGRAMA LAR para o desenvolvemento da Autonomía persoal.

O programa constitúese en tres bloques:

BLOQUE I: Cociña. Adquirir coñecementos e habilidades para preparar diferentes comidas de forma autónoma. Á súa vez ofrecer un espazo de comedor, encontro e convivencia

BLOQUE II: Actividades da Vida Diaria e Habilidades Administrativas. Conseguir transmitir o maior número de habilidades que permitan a realización das actividades da vida diaria, e faciliten acadar unha maior independencia tamén adquirir coñecementos e habilidades para poder afrontar distintas situacións referidas a trámites económicos, burocráticos e/ou sociais, que poden resultar complexas

BLOQUE III: Habilidades Sociais e educación sexual. Coñecementos básicos de cara a un desenvolvemento social integral axeitado e dunha sexualidade segura e responsable.

Horarios:

BLOQUE I: Cociña. e venres de 11.00 a 16.00H

BLOQUE II: Actividades da Vida Diaria e Habilidades Administrativas. Venres de 17.00 a 19.00h.

BLOQUE III: Habilidades Sociais e educación sexual. Mércres de 17.00 a 19.00h.

Programa LAR	
Número Usuarios	24
Número Voluntarios	3
Horas Semanales Compartidas	4

5. PROGRAMA HERACLES para a formación e difusión das actividades de voluntariado.

5.1 Curso de Formación de Voluntariado en Saúde Mental

Celebrado o 12 de maio do 2012 en colaboración coas asociacións: Xaruma escola de ocio e tempo libre , Fonte da Virxe, TPGalicia, Asbiga, Andaina prosaúde mental.

Asistentes: prazas para 50 persoas voluntarias.

5.2 Noites de cine e lúa

Celebrado o 14 de setembro de 2012. Consistiu na proxección de dúas películas có galo da Semana Cultural de Conxo.

Neste proxecto colaboraron a Asociación itínera, que se responsabilizou do coidado do cemiterio nestas xornadas, e o Concello de Santiago a través do Centro Sociocultural Aurelio Aguirre se encargou dos aspectos técnicos da proxección.

Esta actividade dirixiúcese ó público en xeral, e particularmente os veciños do barrio de Conxo, tamén os internos do Centro, e a outras entidades sociais e culturais que houberen colaborado dun xeito ou doutro coa rehabilitación psicosocial das persoas con Trastornos Mentais Severos nos últimos anos. Axeitouse un espazo axardinado dentro do Cemitero para a montaxe dunha pantalla. Unha vez rematadas as proxeccións o espazo voltou quedar pechado para seguir traballando na súa rehabilitación medioambiental.